

MENSENHANDELMONITOR

‘Samenwerken tegen
mensenhandel’

Editie 2024

Regio Rotterdam

Inhoud

1.	Aanleiding	3
2.	Aard en omvang	4
3.	Stand van zaken Regionaal Actieplan Mensenhandel	11
4.	Conclusie.....	14
5.	Doorkijk naar 2025	15

1. Aanleiding

Deze monitor geeft een gedeeltelijk beeld van de aard en omvang van mensenhandel in de regio Rotterdam in 2024. Het betreft een gedeeltelijk beeld omdat uit diverse onderzoeken blijkt dat slechts een topje van de ijsberg zichtbaar is. In de monitor mensenhandel 2019 – 2023 van de Nationaal Rapporteur Mensenhandel en Seksueel Geweld tegen Kinderen wordt geconcludeerd dat er de laatste jaren een lichte stijging is in meldingen van slachtoffers. Maar ondanks deze stijging het aantal meldingen ver onder het geschatte aantal slachtoffers ligt. ►

Naar schatting zijn er in Nederland 5.000 slachtoffers van mensenhandel waarbij seksuele uitbuiting het meest voorkomt. Bij mensenhandel is 34% van de slachtoffers jonger dan 23 jaar. ►

De regionale aanpak is geborgd in een Regionaal Beleidskader Mensenhandel 2023-2026 ► en het Regionaal Actieplan Mensenhandel. ► Daarin zijn vijf opgaven geformuleerd:

1. Verbeteren zicht op aard en omvang
2. Bevorderen regionale samenwerking
3. Bewustwording, signaleren en melden
4. Aanpakken van faciliteerders en mensenhandelaren
5. Preventie en zorg voor het slachtoffer

De monitor is een product van de VeiligheidsAlliantie regio Rotterdam (VAR) en is ontwikkeld in samenwerking met de Afdeling Vreemdelingenpolitie, Identificatie en Mensenhandel (AVIM) van de politie-eenheid Rotterdam, Expertisecentrum Seksualiteit Sekswerk en Mensenhandel (ESSM), RIEC Rotterdam en input vanuit de 23 gemeenten binnen de regio Rotterdam.

Definitie Mensenhandel

Mensenhandel is het werven, vervoeren of huisvesten van een persoon, met gebruik van dwang en/of misleiding en/of misbruik van een kwetsbare positie en met het doel die persoon uit te buiten. We onderscheiden vier vormen van mensenhandel¹:

- **Arbeidsuitbuiting:** Hierbij wordt een persoon gedwongen tot het verrichten van arbeid. Deze arbeid vindt plaats onder mensonterende omstandigheden, leidt tot (vrijheids-)beperkingen voor de werknemer en inkomsten moeten vaak worden afgestaan aan de werkgever. We spreken van arbeidsuitbuiting als een persoon uitgebuit wordt buiten de seksuele uitbuiting.
- **Seksuele uitbuiting:** Bij seksuele uitbuiting wordt een persoon gedwongen tot het verrichten van seksuele handelingen met of voor een ander persoon, tegen (verschillende vormen van) betaling. Het is de meest voorkomende vorm in Nederland. Seksuele uitbuiting vindt ook online plaats.
- **Criminele uitbuiting:** Bij deze vorm wordt een persoon gedwongen tot het plegen van strafbare feiten. Daarbij moeten de inkomsten (deels) worden afgestaan aan de uitbuiters. Voorbeelden daarvan zijn o.a. het gedwongen uitvoeren van diefstallen, inbraken, overvallen of gedwongen drugsdelicten (drugshandel, -smokkel, -productie en hennep knippen).
- **Gedwongen orgaanverwijdering:** Bij gedwongen orgaanverwijdering moet iemand onder dwang zijn of haar orgaan of organen afstaan. Over deze vorm van mensenhandel in Nederland is nog niet veel bekend.

¹ Op 26 januari 2024 is er een voorlopig akkoord bereikt tussen de Europese Raad en het Europees Parlement om gedwongen huwelijken, illegale adoptie en draagmoederschap als uitbuitingsvormen op te nemen in de EU-richtlijn mensenhandel.

2. Aard en omvang

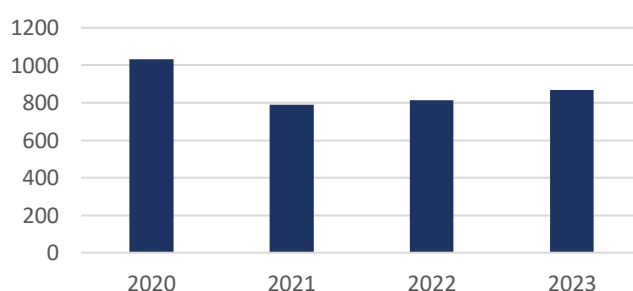
Landelijke cijfers Coördinatiecentrum tegen mensenhandel (CoMensha)

CoMensha verzamelt gegevens over slachtoffers van mensenhandel in Nederland. De registratie omvat relevante informatie over (vermoedelijke) slachtoffers, zoals leeftijd, herkomst en de sector waarin uitbuiting plaatsvond. Deze data helpen bij het identificeren van knelpunten en het bevorderen van effectief beleid voor de aanpak van mensenhandel.

Daarnaast coördineert CoMensha o.a. de eerste opvang van en hulpverlening aan slachtoffers.

Na een aantal jaren van een daling ziet men nu een lichte stijging in het aantal gemelde slachtoffers. Het gaat nog steeds om een laag aantal slachtoffers dat in beeld is bij instanties. Zeker als dit wordt afgezet tegen de naar schatting 5.000 slachtoffers die er jaarlijks landelijk zouden moeten zijn. ►

Landelijk aantal meldingen van geregistreerde slachtoffers CoMensha

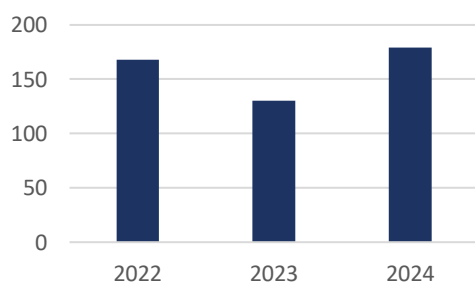

Regionale cijfers Expertisecentrum Seksualiteit Sekswerk en Mensenhandel (ESSM)

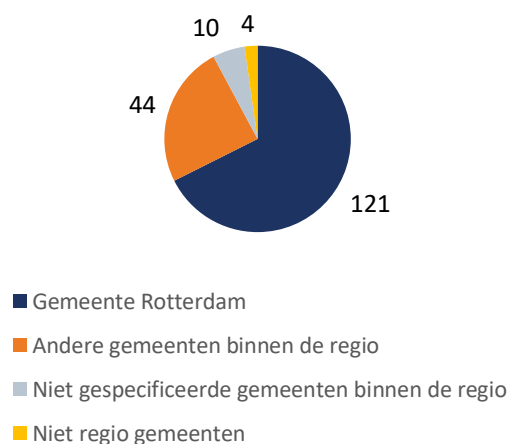
Het ESSM is onderdeel van Stichting Humanitas in Rotterdam. Zij bieden een plek voor ontmoeting, geven voorlichting, bieden hulpverlening en vangen slachtoffers van mensenhandel op voor de gehele regio Rotterdam. Het ESSM heeft een regionaal meld- en adviespunt waar men (anoniem) terecht kan met vermoedens van mensenhandel of om uitbuitingsituaties te melden.

In 2024 is 179 keer het meldpunt benaderd. Dit is een lichte stijging ten opzichte van 2023 (130 keer). Waarbij, gekeken naar 2024, er 121 meldingen betrekking hadden op de gemeente Rotterdam. Een kleiner aantal van 44 meldingen was afkomstig uit andere gemeenten binnen de regio Rotterdam. Bij 10 meldingen werd niet bekend uit welke gemeente de melder precies afkomstig was, maar uit de context bleek dat het hierbij wel om een gemeente uit de regio ging. 4 meldingen waren afkomstig uit een gemeente buiten de regio.

Totaal aantal meldingen ESSM

Totale meldingen 2024 per regio

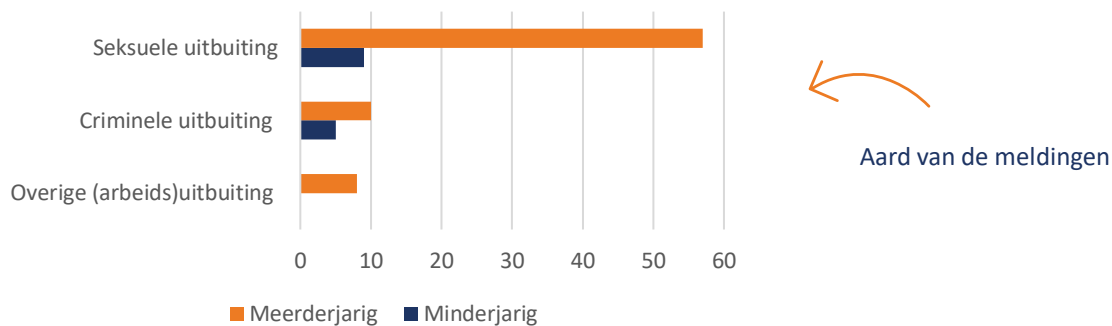

Meldingen over seksuele uitbuiting werden veruit het meest gedaan. De 57 meldingen die werden gedaan door meerderjarige personen bestonden uit:

- Het ronselen van slachtoffers met de 'loverboymethodiek'
- Onduidelijkheid vrijwilligheid werk in de seksindustrie
- Uitbuiting personen met een beperking

Door minderjarige werden 9 meldingen gedaan welke bestonden uit:

- Het ronselen van slachtoffers met de 'loverboymethodiek'

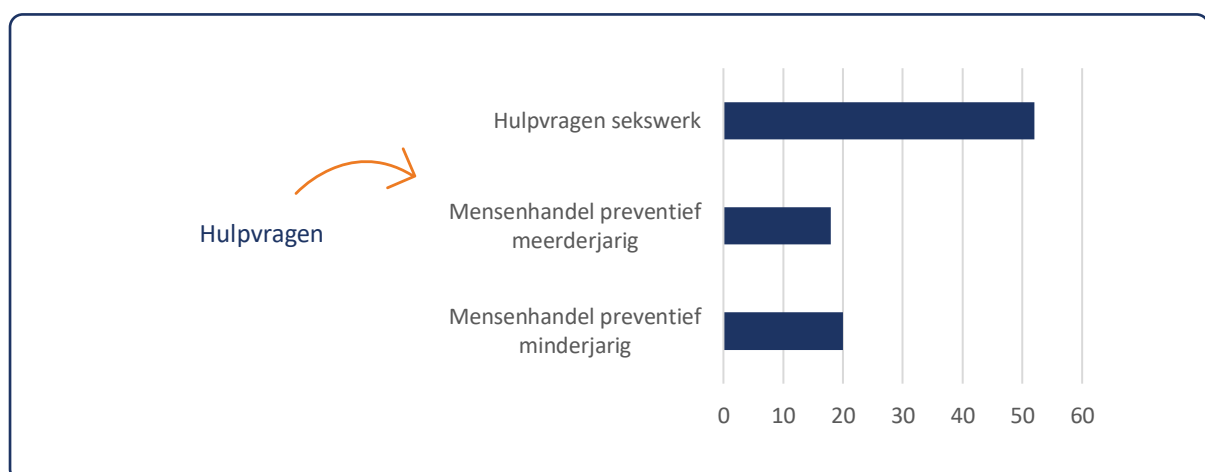
Preventief werden 18 gesprekken gevoerd met meerderjarige personen en 20 gesprekken met minderjarige personen. Deze gesprekken bestonden allemaal uit hulpvragen gerelateerd aan het voorkomen van uitbuiting van zowel minder- als meerderjarige.

De overige meldingen van uitbuiting van meerderjarige bestonden uit meldingen van vermoedens van gedwongen bedelarij, slachtoffers die niet betaald hebben gekregen voor verrichte arbeid en het gedwongen ronselen van slachtoffers. Dit waren er 8 in totaal.

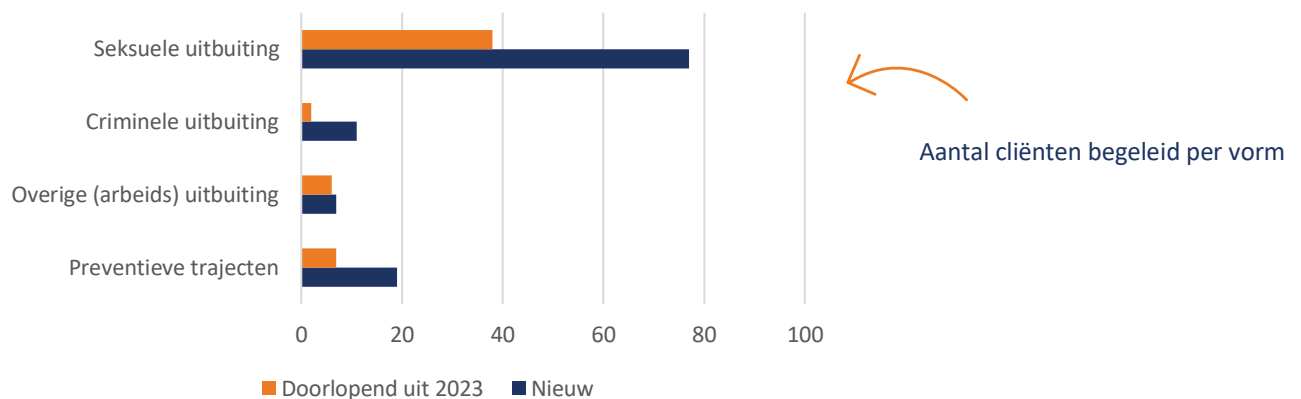
Informatie- of hulpverzoeken van sekswerkers werden 52 keer gedaan.

Als we inzoomen op criminele uitbuiting van meerderjarige zijn 10 meldingen gedaan en 5 meldingen door minderjarige welke bestonden uit:

- Onder dwang drugs dealen
- Onder dwang bankrekeningen openen

Het ESSM heeft in 2024, 167 cliënten begeleid die ofwel slachtoffer waren van mensenhandel ofwel hier ernstig risico toe liepen. In dat laatste geval is men preventieve trajecten gestart.

De 167 cliënten zijn uit te splitsen in:

- 115 cliënten op het gebied van seksuele uitbuiting (38 doorlopend vanuit 2023, 77 nieuwe trajecten gestart in 2024)
- 13 cliënten op het gebied van criminele uitbuiting (2 doorlopend vanuit 2023, 11 nieuwe trajecten gestart in 2024)
- 13 cliënten op het gebied van overige (arbeids-)uitbuiting (6 doorlopend vanuit 2023, 7 nieuwe trajecten gestart in 2024)
- 26 trajecten zijn preventief gestart ter voorkoming van enige vorm van uitbuiting (7 doorlopend vanuit 2023, 19 nieuwe trajecten gestart in 2024)

Casus

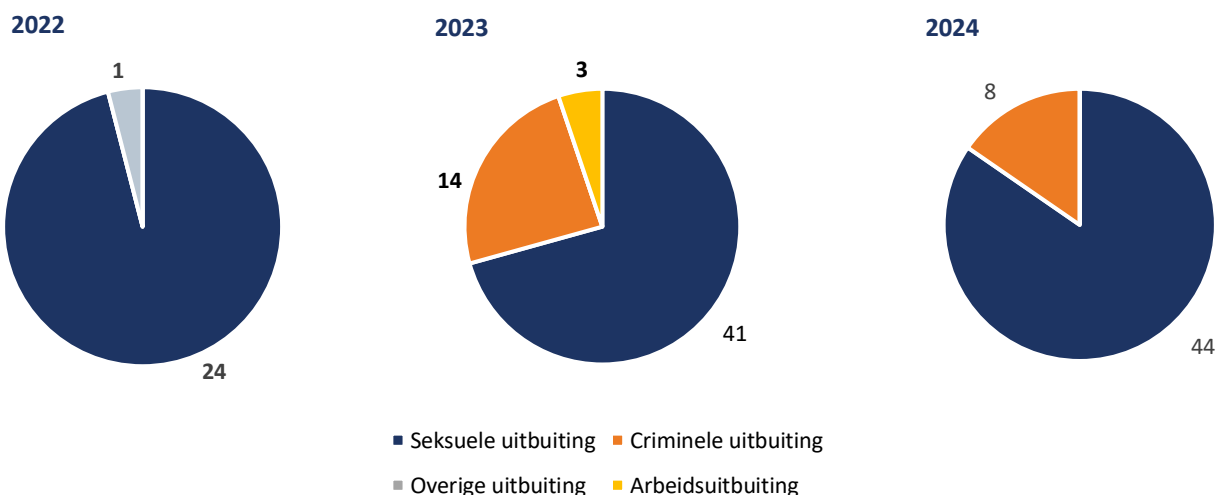
Een oudere dame woonde zelfstandig in haar appartement, ondanks haar chronische ziekte en regelmatige ziekenhuisopnames. Door haar afwezigheid kon zij het huishouden moeilijk bijhouden. Op verzoek van een kennis stond zij toe dat een bekende tijdelijk in haar woning verbleef na een relatiebreuk. Eerst leek dit een praktische oplossing, maar bij terugkomst bleek dat er sloten op deuren waren vervangen en de woning werd gebruikt voor het opslaan van drugs. Ook werd er misbruik gemaakt van haar bankgegevens. Ze was lichamelijk en mentaal onvoldoende weerbaar om zich te verzetten tegen de criminele activiteiten die onder haar dak plaatsvonden. Er kwamen veel onbekenden over de vloer en zij werd bedreigd wanneer zij overwoog hulp in te schakelen. Na jaren in deze onveilige situatie te hebben geleefd, werd de woning uiteindelijk gesloten na het aantreffen van drugs. Dankzij de inzet van hulpverlening is mevrouw in veiligheid gebracht op een geheim adres van het ESSM en heeft zij tot rust kunnen komen en heeft zij juridische en psychosociale ondersteuning ontvangen. Inmiddels heeft zij haar leven opnieuw opgebouwd op een veilige, nieuwe locatie.

Deze casus is een volledig geanonimiseerd waargebeurd verhaal en heeft plaatsgevonden binnen de regio Rotterdam in 2024.

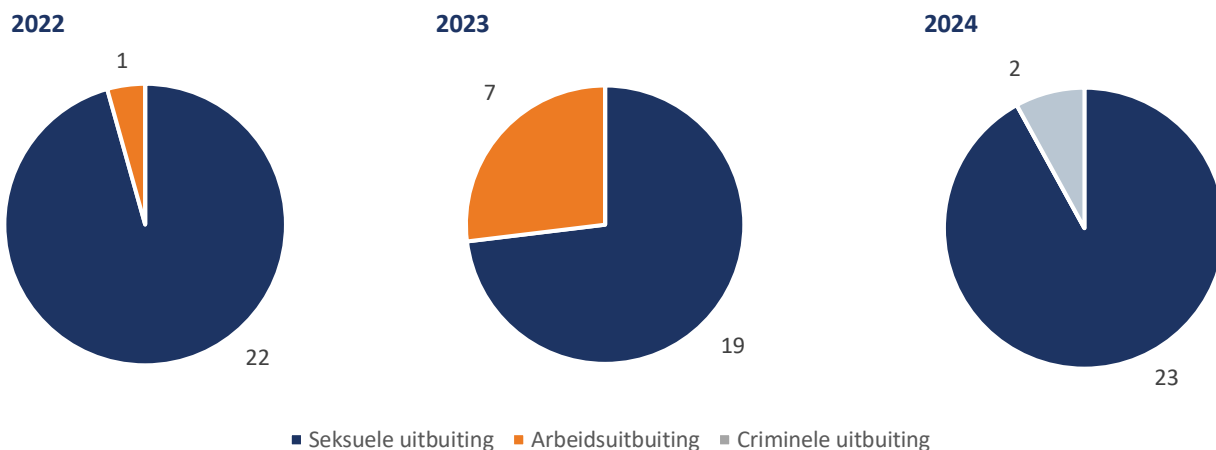
Regionale cijfers Afdeling Vreemdelingenpolitie, Identificatie en Mensenhandel (AVIM)

De AVIM en het Openbaar Ministerie (OM) hebben in 2024 extra aandacht besteed aan het fenomeen criminele uitbuiting. Dit heeft geresulteerd in 8 informatieve gesprekken en 2 aangiftes van criminele uitbuiting in 2024. Hoewel er extra aandacht is besteed aan het fenomeen criminele uitbuiting, ontvangt de AVIM in praktijk nog steeds het merendeel van de informatieve gesprekken en aangiftes met betrekking tot seksuele uitbuiting.

Informatieve gesprekken mensenhandel

Aangiftes

Het OM en de AVIM beoordelen ook andere delicten op signalen van uitbuiting. Bijvoorbeeld bij explosief geweld. Hierbij is zijn daders van dit delict soms ook slachtoffer van uitbuiting, doordat ze onder druk worden gezet voor het plegen ervan.

Regionale cijfers RIEC-samenwerkingsverband

Het RIEC-samenwerkingsverband heeft een prominente rol in de regionale aanpak mensenhandel en mensensmokkel. Het heeft als doel om daders en faciliteerders in de regio Rotterdam vroegtijdig te signaleren en deze zoveel mogelijk effectief en duurzaam te stoppen door het frustreren van cruciale schakels en het ontwrichten van financiële processen.

Uit casuïstiek, interventies, maar ook uit de informatiepositie van partners binnen het RIEC-samenwerkingsverband blijkt dat criminele organisaties die zich bezighouden met mensenhandel en -smokkel bijzonder complex en adaptief zijn. Daardoor lukt het de ketenpartners onvoldoende om deze organisaties monodisciplinair te detecteren en te frustreren, op een zodanige wijze dat deze organisaties blijvend ontwricht worden. De aanpak binnen het RIEC-samenwerkingsverband beoogt een adaptieve en gecoördineerde aanpak waarbij de gezamenlijke kwaliteiten en potentie van het RIEC-samenwerkingsverband optimaal worden benut.

Inzichten uit 2024

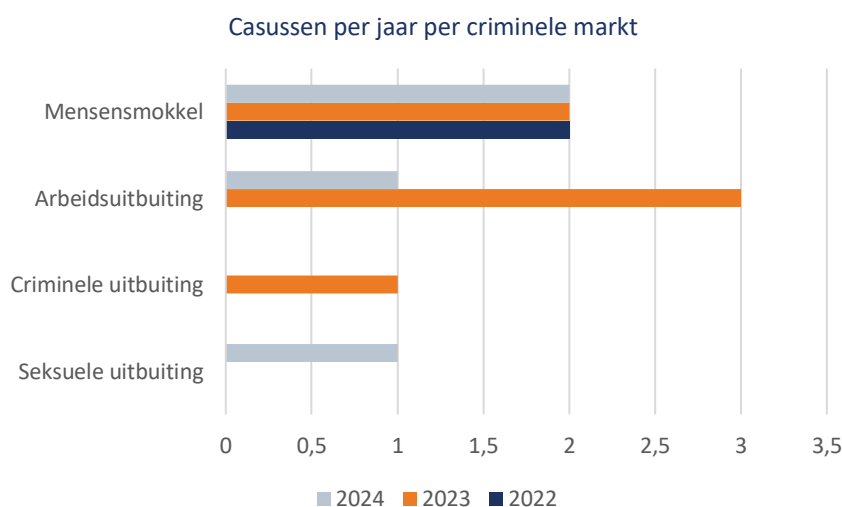
In 2024 werden er binnen RIEC-samenwerkingsverband 11 casussen gedraaid, waarbij het thema mensenhandel en -smokkel van toepassing was. Hierbij is een toename te zien ten opzichte van 2023 (toen 4) en het is de verwachting dat, vanwege de prioritering, deze stijging zich de komende jaren doorzet.

Het RIEC Rotterdam heeft in 2024 bijgedragen aan de ontwikkeling van de landelijke RIEC-methodiek common ground, die het mogelijk maakt om op gestructureerde wijze fenomeeninformatie uit RIEC-casuïstiek te verkrijgen. Deze methodiek stelt het RIEC-samenwerkingsverband in staat om sneller fenomenen op het gebied van georganiseerde criminaliteit in kaart te brengen. Ondanks dat deze methodiek nog volop in ontwikkeling is, kunnen er wel enkele voorzichtige inzichten uit worden opgedaan. Fenomeeninzichten over de betrokken personen, rechtspersonen, locaties en het succes van interventies kunnen pas in een volgend beeld worden toegevoegd aan de mensenhandelmonitor.

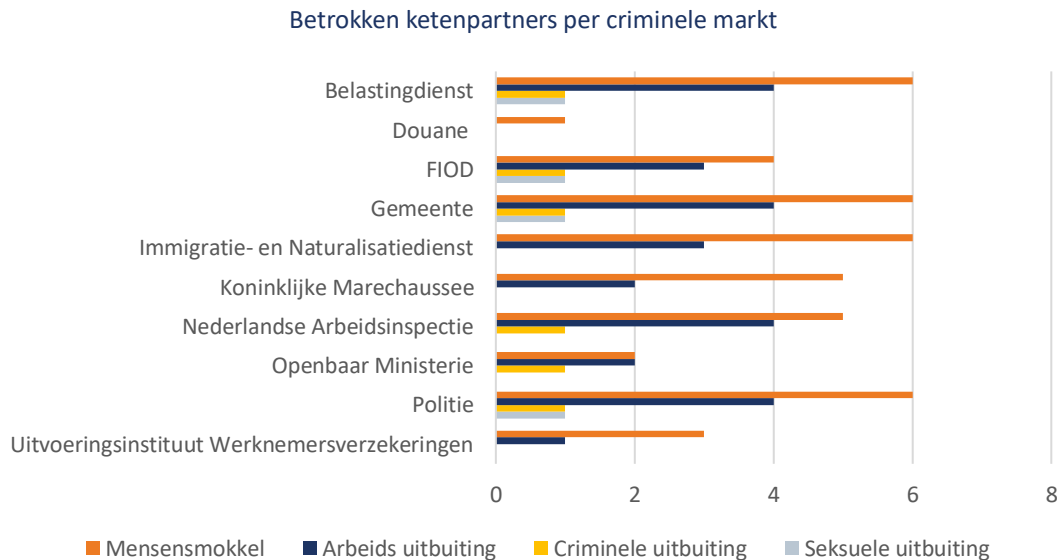
Criminele markten en betrokken partners

In onderstaande tabel is het aantal casussen dat in 2024 lopende was weergegeven, waarbij een onderscheid is gemaakt tussen het startjaar en de criminele markten /uitbuitingsvormen.

NB: Omdat binnen één casus uit 2023 zowel de criminele markt arbeidsuitbuiting als mensensmokkel is meegegeven is er in de visualisaties sprake van een totaal van 12 casussen.

Van de 11 casussen was de politie in 5 gevallen inbrenger van het signaal. In 2 gevallen was een gemeente inbrenger en in de overige gevallen was er sprake van een signaal vanuit de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND), Nederlandse Arbeidsinspectie (NLA), Belastingdienst of FIOD. De Belastingdienst, Politie en gemeenten zijn tijdens de informatiefase de meest betrokken partners in alle vier de criminele markten.

Enkele voorbeelden van modus operandi uit casuïstiek

In één van de casussen waarbij de criminele markt mensensmokkel is meegegeven, werd gebruik gemaakt van gefingeerde dienstverbanden. Er werden op basis van valselijk opgemaakte bescheiden verblijfsvergunningen aangevraagd. De criminele organisaties was vermoedelijk ook actief in de drugshandel.

In een andere casus kwam naar voren dat een criminele organisatie die zich vermoedelijk schuldig maakt aan de handel in verdovende middelen. Hierbij maakten zij gebruik van het rekruteren van kwetsbare jongeren, waarbij eveneens sprake was van intergenerationele overdracht. Vanwege de minderjarigheid was vermoedelijk sprake van criminele uitbuiting.

Ook kwam is een casus signalen van arbeidsuitbuiting naar voren, waarbij sprake was van schijnzelfstandigheid, onderbetaling en illegale tewerkstelling in een branche gespecialiseerd in graaf- en aanlegwerkzaamheden van kabels.

Tot slot was er in een casus mogelijk sprake van seksuele uitbuiting, waarbij potentiële slachtoffers de schuld van hun reis naar Nederland moesten inlossen door seksuele handelingen te verrichten. Er was hierdoor sprake van een meervoudige afhankelijkheid.

Regionaal Controleteam Mensenhandel (RCTM)

Het RCTM is een multidisciplinair team van toezichthouders vanuit de AVIM, RIEC en gemeenten en heeft als doel om de controles in de sekswerkbranche integraal uit te voeren. De basis van de controles is een controle op de vergunningplicht van een seksinrichting. Vanuit de integraliteit van het team wordt er tijdens de controles gelet op:

- Signalen van slachtofferschap seksuele uitbuiting? Zo ja --> dan zorgt de politie voor een intakegesprek, mogelijke in beslagname van voorwerpen die de waarheid kunnen achterhalen, en noodopvang voor slachtoffers.
- Concrete signalen van slachtofferschap seksuele uitbuiting? Zo ja--> dan kan de gemeente bestuurlijk handhaven op grond van de APV (het exploiteren van een seksinrichting zonder vergunning) en kan de sekswerker nazorg aanbieden bijvoorbeeld via het Wijkteam, Schuldhulpverlening, etc.

De coördinatie van het RCTM bestaat uit de Operationeel Specialist van de AVIM, de Expert Toezicht & Handhaving vanuit het RIEC en de Regionaal Beleidsregisseur van de VAR (beleidsmatig).

In 2024 heeft het RCTM 19 controles uitgevoerd op diverse dagen en tijden door het jaar heen. Daarbij zijn diverse misstanden geconstateerd met name als het gaat om niet vergunde sekswerkers. Het controleteam is een uniek team welke binnen de regio breed inzetbaar is.

3. Stand van zaken Regionaal Actieplan Mensenhandel

In 2024 is gestart met de uitvoering van het (herijkte) regionaal actieplan. In dit plan staan concrete die passen bij wat we in de regio willen bereiken. Hieronder noemen we per onderwerp een paar acties die al bezig zijn of al gedaan zijn.

Aard en Omvang

- De mensenhandelmonitor 2023 is begin 2024 gepubliceerd.
- Verkennende gesprekken op het gebied van het uitvoeren van een regionale omgevingsscan zijn met het RIEC gevoerd. Dit is doorgeschoven naar 2025 omdat het RIEC een nieuw meerjarenplan heeft geschreven waarbij mensenhandel/-smokkel per 2025 een geprioriteerd thema is geworden. In het actieplan van het RIEC is deze actie opgenomen.

Regionale/lokale samenwerking

- In 2024 is een nieuwe regionale portefeuillehouder Mensenhandel aangewezen, de burgemeester vanuit gemeente Alblasserdam.
- De Regionale Tafel heeft twee keer plaatsgevonden. Vanuit de Regionale Tafel Mensenhandel is op strategisch niveau de regionale aanpak op mensenhandel ontwikkeld, gemonitord, aangestuurd en gewaarborgd. Daarnaast heeft de Regionale Tafel ervoor gezorgd dat kennis en informatie snel uitgewisseld werd en hebben er terugkoppelingen plaatsgevonden van de landelijke overleggen.
- Het Platform mensenhandel heeft een start gemaakt met een doorontwikkeling als het gaat om ketensamenwerking. Zo is er een dagdeel met elkaar aandacht besteed aan hoe wij op een effectievere en efficiëntere wijze met elkaar kunnen samenwerken en wat wij daarvoor nodig hebben.
- Twee netwerkbijeenkomsten voor aandachtsfunctionarissen zijn georganiseerd. De eerste netwerkbijeenkomst van het jaar werd bijgewoond door de nieuwe regionale portefeuillehouder mensenhandel. Tijdens een speeddatesessie konden deelnemers vertellen wat zij nodig hebben in hun gemeente om mensenhandel aan te pakken. De tweede netwerkbijeenkomst stond in het teken van seksuele uitbuiting waarbij de Officier van Justitie Mensenhandel een presentatie heeft gegeven en een ervaringsdeskundige zijn verhaal heeft gedaan.

Bewustwording, signaleren en melden

- VR-Experience over arbeidsuitbuiting is toegevoegd aan de VR-brillen.
- Gemeenten ondersteund bij het opzetten en door ontwikkelen van de interne meldroutekaart.
- Organiseren van de Week tegen Mensenhandel, waarbij er op 3 oktober door het RIEC in samenwerking met de VAR een kennis- en netwerksessie is georganiseerd. Ruim 100 personen hebben dit event bezocht, waarbij men na een plenaire sessie uit diverse workshops kon kiezen.
- Lancering van de dynamische handreiking 'Signaalwijzer, uitbuiting bij personen met een licht verstandelijke beperking'.

Aanpak faciliteerders en mensenhandelaren

- Zoals eerder genoemd heeft het RIEC een nieuw meerjarenplan gemaakt. Daarom zijn veel acties die bij dit onderwerp horen uitgesteld tot 2025. Dit geldt bijvoorbeeld voor het maken van een plan om daders aan te pakken. Ook het onderzoeken van barrièremodellen en het uitbreiden van het probleem rond illegale prostitutie naar mensenhandel is doorgeschoven naar volgend jaar.
- Gestart met het door ontwikkelen van het RCTM.

Preventie en zorg voor het slachtoffer

- Blijvend ingezet op regionale zorgcoördinatie door (centrum)gemeenten.
- Verhogen van de bekendheid van het regionaal meld- en adviespunt van het ESSM.
- Start verkenning om ervaringsdeskundigen in te zetten bij de aanpak mensenhandel.

Initiatieven gemeenten

De 23 gemeenten binnen de regio Rotterdam hebben zich het afgelopen jaar op verschillende manieren ingezet op het thema mensenhandel. Niet elke gemeente heeft de benodigde capaciteit en/of tijd om zich volledig in te zetten op het thema mensenhandel. De VAR is probeert alle gemeenten hierin zo goed als mogelijk te ondersteunen en te motiveren.

Communicatie en awareness

Vanuit de VAR zijn diverse (communicatie)middelen ontwikkeld en aangeleverd om middels bestaande kanalen binnen de gemeenten actief te kunnen communiceren over het thema.

Met name voorafgaand aan de Europese Dag tegen de Mensenhandel in oktober. Zo zijn:

- Berichten geplaatst op intranetten van de diverse gemeenten rondom bewustwording.
- Posters opgehangen met hoe signalen te herkennen.
- Een tekst aangeleverd voor de verwijzing naar mensenhandel op de gemeentewebsites. Om zo op een uniformere wijze alle gemeenten dezelfde informatie te laten delen met burgers.
- Alle gemeenten geïnformeerd over de landelijk campagne 'Onze ogen op mensenhandel'.

Regionale zomertourgesprekken

De tweede ronde van de zomertourgesprekken is geweest. In deze gesprekken spraken de twee regiocoördinatoren van het ESSM en de ketenregisseur van de VAR met de aandachtsfunctionarissen van alle gemeenten.

Het doel van de gesprekken was om te kijken wat elke gemeente nodig heeft. Zo kunnen we beter helpen bij het maken en uitvoeren van plannen tegen mensenhandel.

Trainingen en bewustwording

In onze regio zijn er verschillende organisaties die trainingen of cursussen geven. Soms doen ze dat samen. Ze kunnen ook presentaties geven om mensen bewust te maken van mensenhandel en hoe je signalen kunt herkennen. Sommige gemeenten hebben hier al gebruik van gemaakt. Bijvoorbeeld de gemeente Capelle aan den IJssel. Zij gaven samen met het ESSM een training aan medewerkers van sociale zaken. Ook de gemeente Zwijndrecht organiseerde een bijeenkomst voor mensen die werken op opvanglocaties voor vluchtelingen. Tijdens deze bijeenkomst gaven de NLA en het ESSM een presentatie. De gemeente Papendrecht hield ook een bijeenkomst over dit onderwerp. Ze werkten hiervoor samen met het ESSM. Gemeenteambtenaren van Papendrecht, Sliedrecht, Alblasterdam, Hendrik-Ido-Ambacht en Zwijndrecht waren uitgenodigd.

Citytour, gemeente Gorinchem

Gemeente Gorinchem heeft samen met woningcorporatie Poort6 en het basisteam Lek en Merwede van de Politie een innovatieve escape tour georganiseerd door de 'Gildenwijk' in hun gemeente. Het doel van deze interactieve tour was om bewoners bewuster te maken van signalen van ondermijning en hen te motiveren verdachte situaties te melden. ►

Ook hebben zij in samenwerking met Platform Hope/ Defence for Children een bijeenkomst voor medewerkers van de gemeente en lokale partners georganiseerd in het herkennen van signalen van mensenhandel. Deze bijeenkomst was gericht op seksuele en criminele uitbuiting.

Flyer, gemeente Papendrecht

Gemeente Papendrecht heeft een flyer "Samen sterk tegen mensenhandel" ontwikkeld. Hierin worden de signalen van mensenhandel duidelijk weergegeven en wordt uitgelegd waar vermoedens van mensenhandel gemeld kunnen worden. Deze flyer is bedoeld voor inwoners van de gemeente.

Koffer Verkeerd

In 2024 is de "koffer verkeerd" gelanceerd. Dit creatieve idee is ontstaan en ontwikkeld door de aandachtsfunctionaris mensenhandel van de gemeente Dordrecht. Het doel is om te praten over en bewust te worden van seksuele uitbuiting. Met de inhoud van deze koffer kan eenvoudig een volledige sekswerkkamer gecreëerd worden waarin signalen van seksuele uitbuiting zijn verwerkt. De VAR beheert en onderhoud de koffer en draagt zorg voor het uitlenen hiervan.

Klanten-actiedag, gemeente Dordrecht

Deze zogenoemde klanten-actiedag was een samenwerking tussen de gemeente Dordrecht, de AVIM en het OM. Tijdens deze actiedag deden, met behulp van lokprofielen, rechercheurs zich voor als minderjarige jongens die openstonden voor seksuele diensten tegen betaling. Vijf personen (in de leeftijd van 40 tot 55 jaar) maakte via social media of chatprogramma's een seksafpraak met deze "minderjarige". Op de locatie van de afspraak troffen ze echter politieagenten aan. Deze actie heeft geresulteerd in vijf aanhoudingen.

Verkennde gesprekken met hotelketens voor geven van training, gemeente Rotterdam

Op 7 oktober 2024 hebben tijdens een bijeenkomst van de Rotterdamse Hotel Combinatie, de AVIM, het ESSM en de gemeente Rotterdam een presentatie gegeven over seksuele uitbuiting.

Naar aanleiding van dit gesprek zal personeel van de diverse aangesloten hotels/ hotelketens in 2025 uitgenodigd worden voor een fysieke en online training. De fysieke training: 'Voorkomen en signaleren van illegale prostitutie en mensenhandel in hotels' zal worden gegeven door de AVIM, ESSM en Defence for Children.

Experience middels VR-brillen

De VR-brillen, die beschikbaar zijn via de VAR, zijn uitgebreid met een tweede experience. Deze gaat over arbeidsuitbuiting. In "de reis van de tomaat" ervaar je hoe het is om als slachtoffer van arbeidsuitbuiting te leven en te werken. De andere experience die al eerder beschikbaar was, gaat over seksuele en criminele uitbuiting.

In 2024 zijn de VR-brillen vaak uitgeleend. Gemeenten zoals Zwijndrecht, Rotterdam, Goeree-Overflakkee en Krimpen aan den IJssel hebben de brillen gebruikt om mensen bewust te maken.

Ook andere organisaties hebben de brillen gebruikt, zoals het ESSM, NLA, AVIM, OM en het RIEC.

4. Conclusie

De regionale aanpak mensenhandel was in 2024, net zoals afgelopen jaren, volop in ontwikkeling. Er is extra aandacht besteed aan het verbeteren van het zicht op de aard en omvang van mensenhandel, evenals aan de samenwerking tussen verschillende ketenpartners.

Er is extra aandacht geweest voor het beter begrijpen van mensenhandel: wat het precies is, hoe vaak het voorkomt en hoe we het kunnen herkennen. Diverse initiatieven, zoals bewustwordingscampagnes, trainingen en de lancering van nieuwe tools zoals de koffer verkeerd, hebben bijgedragen aan het vergroten van kennis en het herkennen van signalen van uitbuiting.

Ondanks een lichte stijging in meldingen van slachtoffers van mensenhandel, specifiek criminele uitbuiting, blijft het werkelijke aantal slachtoffers ver onder het geschatte aantal. De monitor benadrukt dat mensenhandel een complexe en vaak verborgen misdaad is.

Hoewel er vooruitgang is geboekt, benadrukt de monitor de noodzaak om door te gaan met het verbeteren van de effectiviteit van de aanpak, het vergroten van de bewustwording en het versterken van de samenwerking tussen gemeenten, organisaties en andere relevante stakeholders.

5. Doorkijk naar 2025

In 2025 gaan we verder met het uitvoeren van het regionaal actieplan. Hieronder staan een paar plannen en ideeën voor het komende jaar:

- Organiseren leerhuis (april) over mensenhandel.
- We verwachten dat de inzet van AVIM en het OM zorgt voor meer meldingen van criminele uitbuiting.
- Mensenhandel en mensensmokkel zijn vanaf 2025 belangrijke onderwerpen in het nieuwe plan van het RIEC (2025–2028), hierbij wordt ingezet op de aanpak van daders en faciliteerders.
- Het Regionaal Controle Team Mensenhandel (RCTM) wordt verder ontwikkeld.
- Lancering handreiking over het RCTM.
- Actualisatie van aanwijzingsbesluit RCTM.
- We blijven inzetten op bewustwording en trainingen.
- We moedigen het gebruik van de VR-brillen en de “Koffer Verkeerd” aan.
- In de zomer voeren we weer persoonlijke gesprekken met aandachtsfunctionarissen van alle gemeenten.
- Rond 18 oktober, de dag tegen mensenhandel, organiseren we een bijeenkomst en andere activiteiten.
- De bestaande overleggen (zoals de Regionale Tafel, het Platform en het Netwerk) gaan door.
- Verbinden van het thema mensenhandel bij andere onderwerpen binnen de VAR, zoals Jeugd & Veiligheid (criminele uitbuiting) en Digitale Veiligheid (geldezelaanpak).
- Blijvende inzet op de regionale zorgcoördinatie door (centrum)gemeenten en het verhogen van de bekendheid van het regionaal meld- en adviespunt van het ESSM.
- Stimuleren van gemeenten op eigen lokale initiatieven en hierin desgevraagd in ondersteunen.

Meldroutekaart mensenhandel regio Rotterdam (VAR)

De meldroutekaart mensenhandel noemt een aantal veel voorkomende signalen die kunnen duiden op situaties van mensenhandel en geeft je de mogelijkheid de melding te doen bij instanties die dit verder kunnen oppakken.